

FYLKESMANNEN I HEDMARK

Landbruksavdelingen

Saksbehandler, innvalgstelefon
Jon Jamtli, 62 55 12 32

Vår dato
31.08.2010
Arkivnr.
422.0

Vår referanse
2010/3396
Deres referanse

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo

Landbruks- og matdep.	
Saksnr.: 2009 / 1626 - 28	Doknr.:
Mottatt: 1 SEPT 2010 ASH/GER	
Saksbehandler: VSG	Ark.: 442
Kopi:	Avskrift:

Høring - ny forskrift behandling søknader odelsfrigjøring etter odelsloven - nye regler avgjørelsesmyndighet

Fylkesmannen viser til Landbruks- og matdepartementets brev av 12. april 2010 med henvisning til høringsnotatet med forslag til ny forskrift som ovenfor nevnt. Høringsfristen er satt til 1. september 2010.

Det fremgår at det er et viktig mål med forskriften å korte ned på behandlingstiden for odelsfrigjøringssøknader. Dette vil også bidra til å korte ned på behandlingstiden i odelsløsningssaker. Å korte ned på behandlingstiden er positivt.

Fylkesmannen vil også bemerke at det vurderes som positivt at det blir gitt en forskrift med sikte på å effektivisere og samordne behandlingen av saker om odelsfrigjøring samt sikre en klar og tydelig saksgang.

Odelsfrigjøringssaker er omfattende og vanskelige saker. Av hensyn til alle involverte er det viktig at slike saker håndteres på en slik måte at det ikke etterlater tvil om at sakene er undergitt en forsvarlig saksbehandling. Innledningsvis vil det være av stor betydning at en får en rask og korrekt avgjørelse av spørsmålet om hvorvidt det er grunnlag for å ta en søknad om odelsfrigjøring under behandling. På bakgrunn av den erfaring som er høstet i den perioden som Fylkesmannen har avgjort dette spørsmålet har en kommet til at dette spørsmålet fortsatt bør avgjøres av Fylkesmannen. En videreføring av dette vil antageligvis bety en raskere avklaring av om det er grunnlag for å sette i gang sak eller ikke. Å videreføre dagens ordning vil da innebære at saksbehandlingstiden ikke vil øke når det gjelder dette spørsmålet. Kommunen har ikke i særlig grad kompetanse på denne type saker og behandlingstiden må antas å øke totalt sett dersom den preliminaire vurderingen skal legges til kommunen. En kan ikke se at det forhold at kommunene i det alt vesentlige har avgjørelsesmyndighet innenfor landbrukslovgivningen er til hinder for at den preliminaire vurderingen fortsatt ligger til Fylkesmannen. Den underliggende avgjørelsen i § 31-saker, som regel et konsesjonsvedtak, følger søknaden om odelsfrigjøring og det vil ikke bli noen tidsmessig merbelastning ved å beholde dagens system. Fylkesmannen har på bakgrunn av dette følgende merknader til enkeltbestemmelser i utkastet:

§ 3 Generelle krav til søknad om odelsfrigjøring:

Her foreslås at søknad om odelsfrigjøring skal sendes vedkommende kommune.

Fylkesmannen er av den oppfatning at søknader fortsatt bør sendes Fylkesmannen og at det bør være Fylkesmannen som tar standpunkt til om de formelle vilkår for å

realitetsbehandle søknaden er oppfylt, jfr. forslag til § 9. Som begrunnelse for dette synspunktet vil vi anføre at svært få kommuner er i befatning med denne sakstypen og derfor har liten erfaring med denne type saker. Dette gir grunnlag for å tro at det vil være Fylkesmannen, gjennom sin veiledning overfor kommunene, som i realiteten tar standpunkt til om det formelle grunnlaget for å ta søknader opp til behandling er til stede eller ikke.

Det forhold at slike saker har stor betydning for den enkelte tilsier også ut fra et rettssikkerhetshensyn at avgjørelsen av dette spørsmålet ligger til Fylkesmannen.

Videre vil det forhold at den innledende vurderingen av søknader kan bli gjenstand for politisk behandling i kommunene kunne innebære en klar forsinkelse i saksbehandlingen. I og med at det er et mål med forslaget til forskrift å sikre en rask avklaring om de formelle vilkår for å behandle søknader er oppfylt, så er dette lite forenlig med forslaget om at det er kommunen som bør tillegges denne myndigheten.

Konklusjon:

Fylkesmannen i Hedmark foreslår at søknader om odelsfrigjøring skal sendes til Fylkesmannen som avgjør om de formelle vilkår for å kunne realitetsbehandle søknaden er oppfylt.

§ 5 Frist for å søke om odelsfrigjøring:

§ 5 er som det framgår av høringsnotatet ikke noe annet enn hva som framgår av ny odelslov § 31, 2. ledd og som gjelder søknader etter denne bestemmelse, en påminnelse om fristen for å søke om odelsfrigjøring.

§ 6 Varsling av odelsrettshavarene om deres rett til å gi uttalelse:

§ 6 inneholder forslag om hvem som skal ha plikt til å varsle de odelsberettigede. Her foreslås at det er kommunen som skal ha denne plikten. Denne bestemmelsen har sammenheng med forslaget til § 3 som forutsetter at søknad om odelsfrigjøring skal sendes vedkommende kommune. En har som en kommentar til § 3 foreslått, jfr. ovenstående, at søknaden sendes Fylkesmannen. Plikten til varsling bør tilsvarende tillegges Fylkesmannen.

§ 7 Frist for odelsrettshavarane til å gi uttale:

Fylkesmannen har ingen merknader til at fristen for de odelsberettigede til å avgi uttalelse settes til en måned. Her må imidlertid bestemmelsen endres slik at det er Fylkesmannen som setter denne fristen. Slik det har vært praktisert vil det gå brev til de odelsberettigede samtidig som retten varsles om at saken skal stanses og saken oversendes kommunen. Dette har vært praktisert på denne måten hittil uten unødig tidsbruk. I Fylkesmannens brev vil de odelsberettigede bli bedt om å sende svaret til kommunen. Innsparingen i tid på dette punktet ligger i at det nå blir en frist på 1 måned for uttalelse i stedet for 3 måneder. Det betyr at kommunen kan realitetsbehandle saken raskere.

§ 8 Kommunens sin plikt til å innhente opplysninger:

Her foreslås at denne plikten tillegges Fylkesmannen i samsvar med hva som er foreslått i tilknytning til §§ 3, 6 og 7.

§ 9 Kommunen skal vurdere om det skal takast steg til odelsfrigjøring og varsle retten.

Her vises til hva som ovenfor en nevnt i tilknytning til §§ 3, 6, 7 og 8. Dette innebærer at den myndighet som er foreslått lagt til kommunen legges til Fylkesmannen.

§ 10 Kommunen si uttale når det gjeld spørsmålet om odelsfrigjering (realiteten):

Av odelslovens § 33, slik den lød fram til lovendringen pr. 1. juli 2009, så skulle søknaden sendes kommunen til uttalelse, før det ble fattet avgjørelse. Kravet om at søknaden skulle sendes kommunen til uttalelse ble fjernet ved lovendringen pr. 1. juli 2009. Dette innebærer at Fylkesmannens saksbehandling i slike saker, etter lovendringen, vil være regulert av forvaltningslovens generelle krav til saksbehandling (fvl. § 17). Dette innebærer at det vil være opp til Fylkesmannens egen vurdering, som ledd i sin saksbehandling, om det er grunnlag for å be om kommunens uttalelse før vedtak blir fattet.

§ 10 er således, slik Fylkesmannen ser det, en gjeninnføring av en plikt for avgjørelsesmyndigheten til å sende saken til kommunal behandling før avgjørelse blir tatt. Dette er positivt idet kommunens uttalelse til realiteten er viktig.

§ 15 Overgangsregler:

Forslag til overgangsregler må tilsvarende endres i samsvar med Fylkesmannens vurderinger til de enkelte forskriftsbestemmelser.

Ut over ovennevnte har ikke Fylkesmannen i Hedmark noen merknader til utkastet.

Med hilsen

Joar Brukvangen
ass. landbruksdirektør

Jon Jamtli
seniorrådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes ut uten signatur.